

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за теле
 „СТРАЖА“ — БЕОГ.
 Преплата за Србију
 на пошти:
 на годину дин. 12.—
 „ шест месеци „ 6.—
 „ три месеца „ 3.—
 „ један месец „ 1.—

Преплата за иностранство
 на пошти:
 на годину дин. 30.—
 „ шест месеци „ 15.—
 „ три месеца „ 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Плаћање ратне оштете

Колико има да плате Аустрија и Немачка

Писац књиге „Погрешан Рачун, или шта нам рат доноси“ Норман Анжел који је прорекло овај светски рат написао је броширу под насловом Плаћање ратне оштете, у којој је изнео колико ће Аустрија и Немачка морати да плате зараћеним државама, ако их ове победе.

Немачка плаћа:

Русији	6 милијарде
Енглеској	3 „
Француској враћа	5 „
Плаћа на њих интерес за 40 година.	
Доплаћује још	3 „
Белгији	5 „

Свега 22 милијарде

Аустрија плаћа:

Русији	5 милијарде
Србији	2 „
Црној Гори	100 милиона

Свега 8 мил. и 100 милиона

Укупно Аустрија и Немачка има да плате 30 милијарде и сто милиона франака.

Зашто Румунија ћути

И сувише загонетно држање Румуније чудило је свакога, нарочито када се знало да су и нови краљ и шеф му владе били противници Аустрије и за живота пок. краља енергично тражили да се пошто вођа уђе у акцију. Смрћу пок. краља сваки је очекивао да Румунија уђе у акцију Међутим, не само се сви изненадили, када је нови краљ изјавио да ће се држати политике, коју је водио стари краљ т. ј. да ће Румунија остати неутрална. Сваки је био оваквим фактом из-

ненађен, и сваки је тражио узрока овоме. Међутим, никога није пошло за руком да сазна прави узрок. У дипломатским круговима, па чак и у круговима веома блиским влади, веровало се да је веза између румунског двора и Берлина тако чврста, да нови краљ није у стању да је раскине, ма колико да је вољан да Румунију увуче у акцију те да испуни народне идеале — ослобођење и уједињење Румуна. У маси преовладало је мишљење да је новом краљу запређено и

Берлина. А по букурешким улицама јавно се говорило: он је Немац, и не разуме наше националне тежње.

И сама влада је ћутала. Братијану, шеф владе, раније велики националиста, сада под новим краљем сасвим је био заборавио на оно што је пре неколико месеца говорио. „Прави се већи католк од папе! — говорили су чак и његови најбољи и најближи пријатељи у странци. Сваки је нагађао, почев од дипломате па до последњег радника, али нико није могао ни да предочи прави узрок ћутанја Румуније.

Међутим, пре неколико дана је открио букурешки орду. У броју од 29

дец. а под насловом „Зашто Румунија ћути“ „Виџторул“ доноси ово откриће, које је у Румунији направило највећу сензацију.

— Много се већ недеља ломе копља око држање Румуније. Са свих страна утицано је на Румунију Споразум, односно Русија тражила је од Румуније да смени руске трупе у оних областима, које су Руси освојили, а које Румуни сматрају за своје. Из Берлина и Беча обећа о се Румунији много, ако ћути и буде мирна. Наша влада је остала мирна и многи у грешили, када су мислили да је то учињено из страха од Беча и Берлина. Не.

Румунија је ћутала зато што није спремна.

Од великих војних наруџбина које смо извршили у Аустрији и Немачкој стигла нам је само прва партија, остало је требало да прispе тек после два месеца.

Међутим, рат је то приспеће омео и ми смо данас потпуно ненаоружани. За артиљерију, која нам је лиферована нисмо добили муницију,

пушке, које смо наручили у Аустрију и од којих вам је стигла једна партија од 100.000 комада потпуно су неисправне јер не функционишу, и на њима су у земљи морале вршити преправке.

Ето то је прави узрок због кога Румунија

ћути и не улази у акцију!

Ово сензационо откриће ускомешало је све духове у Румунији и већ је неколико интерпелација спрењено. Чека се само да парламенат почне да ради.

Влада је преко свога органа покушала да се брани. Међутим, сва је јавност на страни „Вииторула“

Абдул Хамид

— Немачка је од увек била за нас мора, она ће Турску упропастити. —

БУКУРЕШТ, 30. децембра.

Букурешки „Вииторул“ доноси у свом последњем броју интервју, који је имао директор „Туран“-а са бившим султаном Абдул Хамидом.

На питање директорово шта мисли о садашњој војни, султан је после дугог размишљања рекао:

Моје је мишљење да је ово највећа грешка коју је могла да учини турска дипломатија. Свети Рат са Русијом и осталим Силама биће завршен оним делом који су започеле балканске државице 1912 године. Ја сам и онда изјавио да је рат права лудост и једна непоправима грешка. Балкански државама требало је дати оно, што су оне после узеле. Због чега је требало онолико крви? Због чега је морало доћи до рата, због чега је у тој несрећној војни морало турско оружје да претрпи пораз?

Ја и сам увиђам да је сва несрећа дошла услед тога што смо дозволили да по нашој земљи шврљају Немци. За време моје владавине ја сам у најбољој намери довео Немце, да нам поправе војску, да уведу у њу ред и да унесу ону дисциплину, која је учинила немачку војску првом у Европи. Али пуних 20 година рада нису донели никаквог повољног резултата и

сем шарених униформи, скупо плаћеног оружја и осталог прибора, што је набављено у Немачкој, ми нисмо видели никакве веће користи.

Још нешто! Немци су радили пуном паром да Русију што више ојачају. Чести немири у Јерменској, због којих је долазило чешће до неспоразума између нас и Русије, још су више шириле јаз, који су Немци тако вешто правили. Ја сам био немоћан да станем овоме на пут. Ви знате како је код нас.

После мога свргнућа са престола, ја сам се надао да ће мој наследник умет да се бори, он од чега сам ја највише стрепео, то се и догодило. Мој наследник је повео владу младотурцима, који су већином немачки ђаци. И несрећа је била ту, имао је само да се причека онај тренутак, када ће Турска пристати на немачке вратоломне авантуре и да сасвим пропадне. И то се ево догађа. Тучена 1911 године од Италије моја јадна отаџбина је дочекала да је 1912 године осрамоте балканске државе и да јој поделе територију. Ето тако морално утучена и територијално смањена Турска је ушла у „Свети Рат“ против Русије. А због чега све то?

Само зато да би се империјалистичке тежње германског императора задовољиле. Ја жалим што је до овога дошло и ако Турска у овој војни пропадне и изгуби своју независност, то ће бити у првом реду заслуга њенога пријатеља Виљема II. Ја већ видим Турску у распадању, дај Боже, да се она из ове борбе извуче читава. Али ја у то су њам иако се по цео дан за њу Богу молим. Дај Боже да се све ово лепо по Турску сврши!“

— Ја сам од бившег султана отишао разочаран — пише директор. — Његове звучне речи дуго су ми зујале у ушима и ја сам дуго после овог саставка осећао некакав страх у души! —

Бруно Гарибалди

— Један талијански патриота пао као херој на пољу части. —

РИМ, 30. дец.

Бруно Гарибалди, унук старог Гарибалдија, пао у последњим борбама на Изеру као добровољац. Француски листови објављују његову херојску смрт доносе да се млади Гарибалди међу 250 талијанских добровољаца, који се боре под француском заставом против Немаца, борио као лав.

У љутом окршају када се борио ускочио је у шанай, око кога се борба водила. Својим пожртвовањем он је дао полета француским војницима и ови полете за младим Талајином и отвори се још жешћи бој. Најзад непријатељ је морао да одступи а за то је највећа заслуга била Бруна Гарибалдија. Али он је био смртно рањен и сви напори лекара да га спасу остали су безуспешни. Млади Гарибалди испустио је своју витешку душу на самом бојишту.

Сахрањен је у Паризу са великим почастима.

Берлински живот

— Трка за петролеумом —

„Форверц“ централни орган социјалистичке партије, пише о тешком положају берлинског становништва. Између осталих незгода једну као најмарктнију појаву у Берлину истиче „Форверц“ употребу петролеума. Зна се, да су берлинци у мирном добу чајмање трошили петролеум а у месту овог берлинца су били срећни, што им је луфгас осветљавао њихову престоницу.

Сад је рат, пореметио сву њихову кулантност па ето и на осветљења се врло рђаво одазвао. Једнога дана и Кајзер ће остати у мраку или ће бити принуђен да чана оно што његови берлинци, из Риксдорфа чане.

Становници из Риксдорфа, чисто социјалистичко предграђе у Берлину упутили су „Форверцу“ ово писмо.

„Не знамо како је тамо у вашој околини Ливден-штрасе („редакција Форверца“) али како је нама овамо, желели би да буде увек овако добро ономе који је ову кавгу међу народима изазвао.

Моја мати, која је стара преко шесет година, ево већ четврти дан како чека свакодневно по два сата на вратима од магацина где се петролеум купује, да би тек трећег или четвртог дана могла стати је једна општа трка за петролеумом, који је данас постао насушна потреба.

Ко носи кривицу за ову несрећу не знамо али ми знамо само то да је данас за нас највећа вештина купити петролеум.“

Шарлота Гленнер.

„Форверц“ коментаришући ово писмо вели да је пре сваки становник трошио просечно месечно за 1,25 марку петролеума а сад услед немања луфгаса потрошња се попела на 3,70 марака, и то је још велика срећа кад би се могло набавити. Па онда завршава овако:

Кад је влада повела овај

рат њој је сад прва и главна дужност да се постара за становништво које је остало без хранитеља.

Свете жртве

Војислав С. Курђубић

Војислав С. Курђубић војник III чете II батаљона 4-ог пука I позива јунак са Куманова, Бакарног Гувна, Прилепа, Битоља, Брегалнице и Албанске Буне после 5 месеца херојске борбе положио је свој живот, за отаџбину и краља. Тело пок. Војислава сахрањено је у хелијама пред Лазаревцом.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Нашим читаоцима

Нашим читаоцима, познаницима и пријатељима честитамо најсрдачније Нову 1915 годину.“

Цигарете за Београд

Јуче је стигла још једна партија цигарети на последњу станицу код Београда сутра ће се превући у Београд у циљу раздавања милотрошавцима.

Исплата општинске помоћи

Идућа исплата општинске помоћи извршиће се по ранима на дан 5 јануара. Нека сви, који примају ову помоћ дођу са листима у свој реон.

Поштанска сандучица

Извештава се београдско становништво да се писма и карте, купе свакодневно из свих поштанских сандучица у целом Београду. Београдска Пошта је учинила овај корак да не би становништво са периферије долазило често у пошту.

Позив рањеника

По наређењу господина министра војног имају се одмах упутити дунавској дивизијској области на преглед:

1). Сви рањеници који су без исправе сами дошли кућама.

ФЕЛТОН

Изгубљено писмо

Дошло нам је до руку писма једне Београђанке, која је пре време аустријске окупације остала у Београду. Писмо је интересантно по томе, што је савршина његова пуна жарке љубави према нашој отаџбини и према нашој славној и јуначкој војсци. Из писма се види, како су се тешко осећале наше врле Српкиње под аустријанцима. Раздвојени вас од аустријанаца оним својим јадањем манифестује ту разлику на највидљивији начин.

Данас доносимо у изводу то писмо.

Дрлга моја сестро,

Хвала кад си се сетила да нам се и ти јавиш. Ја сам ти писала три карте на Чачак

али ти не одговараш. Сви смо се ужелели да те видимо. Да си ти била поред нас лакше би нам било сносити оне силне незгоде и тегобе под аустријанцима. Па ево и данас су се ражљутили они погани мониторинџије, шиљући нам гравате изливају своју срџбу и бес на нас београђане да нам се колико толико свете, што су морали онако брзо напустити нашу лепу престоницу.

Могу они цео дан пуцкати из монитора ништа нас сад то не револтира. Од како су наши храбри Соколови најурили нечастивог чак тамо преко Саве и Дунава, за нас више нема тешкоће. Наши Соколова су доказали и делом како умеју да гину и бране своје огњиште и док је нама њих, ми се не бојимо.

Мила моја Маро, да ти опишем у неколико и наше робовање под аустријским делатима.

Тренутно искушење које је задесило моментално наш мила и лепа Београд па и цео Српски Народ, оног кобног дана, када се Београд евакуисао, бејаше ме поколебало да напустим своје огњиште и наш лепа Београд. Али помисао да останим и свога друга — мужа, који је по дужности, за његову несрећу, требао остати овде помислила сам да и он има душу као и ја и за то се решим: да с њим заједно делим зло.

Мила сестро перо не може да опише ове јаде и тугу што смо је подносили! Да бежимо? Али куда? Са две старе слабе мајке? Кола се не могу добити а пешачити с њима излишно је и горорити. Све те околности ме нагнаше да останем па како вам Бог да. Мила Маро пренеси се заједан момент мислима у неки положај! Била је то велика одважност гледати смрти

очи: чекати Аустријске злотворе да дођу.

Остасмо два дана без државне власти, јер проклети Шваба немаше одважности да уђе у Београд. За та два дана осигурасмо бајзаги нашу личну безбедност. Одосмо сви у општину на становање. Сад је настало нешто најгоре, мога мужа одредише за чињеницу и то да чува општинске новце у једном дрвеном сандучету. И ноћи и дана сви смо чували то сандуче, да би нам га после Аустријанци узели и нас може бити поубијали.

19-ог Новембра у 9 часова дође гласник и јави да су Аустријске коњичке патроле већ ушле у варош те се тога треба одмах истаћи беле заставе на општински суд ради предаје оружја. Ах сестро, замисли само, у нашој лепој и милој престоници у месту општинске тробојке вије се бела

застава. Како нам је тада било не умем ти описати само то знам да сам добила лупање срца и мислила сам да ћу свиснути од туге и бола! А о мом мужу и да не говорим. Био је сав потрешен и убијен; настало је кајање што нисмо побегли јер се не може све ово преживети.

Сутра дан један аустријски одред војника дође у суд и поставише стражу. После неколико дана наредише да се суд премести у Трећу Београдску Гимназију где је и њихов комесаријат био у друштву са 100 жандарма.

Моме мужу набавише касу и наредише му да ту остане а ми одосмо кући. Оа је већ престано остао ту и нису га пуштали кући. За мене су наступили грки дани морала сам свакодневно одлазити у општину да видим да га нису заробили одвели, јер су већ почели кунти и старо и младе

2). Сви рањеници пуштени кућама с тим да долазе у болницу на превржање у одређене сате, а који то не врши, пет седе код својих кућа.
3). Сви рањеници пуштени на боловање, па су исто председели и не враћају се у команди.
4). Сви рањеници пуштени кућама који долазе по наређењу на превржање.
5). Сви рањеници пуштени кућама на боловање, који ни у боловање председели и ово још траје.

На основу горњег наређења Суд општине града Београда позива све рањенике без разлике који се налазе у Београду код својих кућа да се одмах а најкраће до 3. јануара 1915 год. јаве војном одељењу суда општине београдске, да се уведу у списак и са списком упуте у штаб дивизионе области на преглед. Од Суда општине београдске 31 децембра 1914. год. В.н.3275. у Београду.

Кажњени

Јуче је Управа вароши казнила по 50 динара или 5 дана затвора ове несавесне трговце. Браћу Васић, Светозара Милојевића и Алексу Ђорђе-

вића што су продавали шећер скупље, од прописане таксе.

Вече Црвеног Крста у Крушевцу

Јуче је приређено у сали хотел „Такова“ у Крушевцу, на коме су суделовали познати музичари г. г. Браћа Фријт и крушевачки омладинци. Г-ца Славка Чапковић испитна учитељаца, чланови позоришта „Јоаким Вујич“ и г. Расивски.

Нова драма „Бегунци“

Мил. К. Николић — Расински, написао је драму у 3 чина са 6 слика под насловом: „Бегунци“. Сиже драме је из последњег доба нашег ратовања са Аустро-Угарском Први пут приказане се у позоришту „Јоаким Вујич“ у Крушевцу.

Објава

Главна Београдска Војна Станица пр даваће путем јавне лицитације на дан 3 Јануара 1915 год. у 9 час. пре подне пред кафаном „Слобода“ спровођу Војна Станице 214 ком. разних сирових кожа.

Позивају се заинтересовани купци да на ову лицитацију дођу.

цањ наших брзометки, а тамо недалеко испод кровва једне кошаре одјекује звекет пуних чаша.

Све ово пружа слику неке надмоћне, божанске панораме, испуњене са обичним благословом Бога Спаситеља.

Као обично што чиним сваког дана, отишо сам и јутрос рано у батаљони штаб по службеном послу. На самом прагу затекох команданта и ја му салутирах честитајући му Христово Рождество. Он ме одпоздрави и пружи руку. Овако дружељубив може бити само старшина овога народа, који достојно уме да дочека сваког насртљивца.

Овде се сетих оних швапских укрупњених лутака са широким крајковима и усуканим панталонама, који са моноклом на оку подигне нос и њиме пара небеса. Њина се сила и кураж видела добро на Варовници, Лазаревцу, Ваљеву и др. местима која су они оскрнављивали својим доласком. Целог дана на први дан Божића, могли сте видети весела бојничка лица. На све стране се опајала нека свечаност и задовољно кретање. Па и како не би кад је сваки војник добио дувана изобилја, па онда по три четвртга киле печенице а и више.

Ничег баналног није било код ових дивова српских који већ три године ратује и то са огромним успехом и у пркос својим годинама, које код могу ни чему користити.

Интересанто је и за похвалу што су се надлежне старешине сетиле св јих храбрих бораца — старих младића, те су их на овај велики празник обрадовали са унапређењима. Интересантно је због тога, што ми, и ако смо људи већ у годинама ипак нас увесели ово унапређење кад га добијемо, и радујемо се капларском чину као младићи у кадру.

По томе се види да је Српски војник у правом смислу те речи.

Као што рекох ми смо провели Божић онако како се ретко код осталих народа проводи и у време мира овако

као славу, јер смо тога дана доживели ослобођење наше престонице од њитрана који нам је пуних тринаест дана мрцварио и тело и душу. Плачући од радости клицали смо Српској Војсци..

У Женеву у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернирана лица. Алпеса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интернираних лица предата пошта непосредно или преко засебних бироа, ослобођена су плаћа поштанских такса.

велики празник. Официри су ишли на честитање предпостављеним старешинама а младићу другова учинили су подворење старијима, и све се то слило у једну велику нераздрожну, пуну хармоније заједницу, да се у потребном моменту, кад прође свети дан Рођења Спаситеља сви опет

нађу на свом месту, и прегну на посао за општу ствар.

У једном од идућих писама ја ћу изнети неколико занимљивих епизодица из живота наших старих бораца, што ће интересовати сваког, ко познаје разнолики живот ових младих старца.

Ник. Кузев:

Авет

Грм до грма, шиб до шиб,
Тамну гору поноћ дави, —
Крв се буни, косу диже
У бунилу а у страви.

На пропришту торжествену спава крвца, спава стење,
Спава пушта и камење — све већ спава, све почива.
Само неко тио хода и погледом некуд блуди —
То је стражар будна ока: мртвој стражи покој скрива.

Нешто шушну... он се прену, баца поглед до шибљака;
Али, авај! — у том трену авет нека, Бог зна как'а,
Са копреном увијена, крочи смел... и већ ближе...
Стражару се коса диже, ал он брзо пушку зграби.

„Стани брале, нисам луда, нисам акреп, ни утвара;
Кости пале, — ево туд! — послаху ме 'вако стара,
Да ти кажем — знај: не лажем! — да је крви доста било,
Доста крви много меса, много смрти и телеса!“

„Ха, злотворе“, борац кликну, „искусниче душе моје!..
Назад, хуљо!“ бесан цикну, „ја сам браним добро своје“.
Ох, та није, вараш ми се! Зар не видиш?... поглед први:
Душа твоја, биће твоје огрезло је сво у крви!“

Мисли борац, мисли мучно, аветињска моћ га ломи..
Ал' уздрхта сетно, жучно, и на бедног зла окоми.
„Шта? ти срамиш дело моје, што праведна рука ствара?
Тебе гони гадна крвца душманина мога стара!“

На траг хуљо! У смрт, гаде! — јекну борац и полете,
Ал' одједном хладан стаде, — облак дима већ одлете.

Грм до грма, шиб до шиб,
Ипак поноћ гору дави, —
Крв преврела косу диже
У бунилу и у страви!

1914. год.

АРМАН.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(21)

ГЛАВА III

Историја се понавља

За то се решио да пређе одмах на ствар! Прешао је руком преко косе, затворио је једно двапута очи, прешао трилуга преко себе и најзад је стао пред Невенку. Био се наслонио на столицу.
— Кад смо већ тако дубоко ушли у разговор онда бар да га свршимо ако се може. Наравно.

И Нулић опет погледа у Невенку, која га је са разрогаченим очима гледала.

— Ви кажете госпођице да нема младића, који би се усудио да вас изведе пред олтар. Варате се. Има их и ја једнога познајем, који би вас извео пред олтар, па ма се цео свет узбунио! —

— А тај је? — пресеце га Невенка, разумејући добро Нулића.

— А тај, госпођице Невенка Петровићева стоји пред вама. Да госпођице ја се не бих бојао ни целог света да вас назовем својом. Ја сам готов да вам то и делом докажем, само да ли пристајете ви?!

У соби је завладала гробна тишина. Невенки, и ако је знала да ће Нулић учинити ову изјаву, ипак јој је све ово изгледало чудновато. У глави јој је ужасно зујало. И Нулић је био у сличном положају. Речи га беху занеле и он ни

сам није знао од куда му толико смелости и куражи да са предлогом изађе на тапет.

Тек сада, када је рекао осетио је да је учинио нешто крупно. Он се пре прабрао од Невенке и управо је на њу један дубок питајући поглед. Ова је ћутала и била је замишљена.

— Госпођице — освести је Нулићев глас. Ја сам можда мало пре учинио погрешку. Можда сам увредио ваше осећаје, али верујте ми да сам то учинио у најбољој намери.

Изазван од вас ја сам вам морао рећи оно што сам осећао. Колико ја имам тактичности ево вам доказа. Моје су симпатије на вашој страни већ пуне две године. Међутим, једног дана ја сам видео да ви мислите на другог. И ја сам угушивао у себи тежак бол али су симпатије и даље биле према вама. Па ипак, ја сам се чувао да се не одам. Ја сам долазио вашој кући кретао сам се у вашем друштву веома често, па ипак ја сам умео своје осећаје да обуздам

Ратна подига

Г. Момир Коруповић, архитекта, резервни инжењерски капетан шумадијске дивизије 1-ог позива, моли сву браћу Соколе да му јаве у којим су пуковима.

Божић трећег позива

Зна да ће готово сваког интересовати како смо ми, трећепозивци провели ове велике, светле празнике. Нарочито ће интересовати и по неке наше познанике — госте са Варовнице и Ковијоне, који су нас пре месец дана тамо посетили, па се брже изгубили но што су дошли. Оноко, како смо ми ове године провели Божићне дане Шваба никад није дочекао ни ти ће дочекати.

Онолико прасаца, онолико баконија, дувана и весела није Шваба видео међу својим „херијима“ ни у најсрећенијим привликама, као што смо ми имали ове године о Божићним празницима, и то после

до. У толико је већи страх овладао у мени јер је он био у њиховим рукама с новцем наједно.

Враћајући се кући спазам како улицом вод: и жене и децу и тако сам се морала плаћати по туђим дворима где сам у појединим кућама била грђена услед небавештвености. Тако сам редовно одлазила пре подне у посету мужу а после подне или ноћи могао је бити заробљен. Но како су они на то остунали — бежали, јер се то по њима примећивало, Бог их је збунио и у тој журби напустили су своју главу а благајнице су заборавили.

За време нашег становања у општини, Миле ми је навео јер смо спавали на поду, да га је лекар лечио и он се брзо опорављао.

2 Децембра, дошао је лекар кућа да га обиђе и ја се

онда у друштву с лекаром у путим моме мужу. У путу чујемо да су одвели директора Трамвајског Друштва и да је чак и председник општине одведен. Пола ме је нестало, јер сам помислила да је сигурно и мој муж одведен. Али у брзо сретнемо г. Радојловића који нам рече да се Аустријанци повлаче у нереду па се чак боје и српске деце. Мало за тим сретнемо једног општинског чиновника, који нам рече да иде да посматра са калемедана како аустријанци беже.

И збиља одмах за тим појавише се Српске шајкаче, наше коњичке патроле. Мила сестро, е то је био најрадошнији момент у моме животу да се нисам наслонила на зид од Крсмановића куће пала би од радости. Тај дан не могу никад да заборавим. До сад смо славили своју славу а од сад и тај дан прослављаћемо

Вајфертова пивара

отпочела је понова рад. Ливо се може добити: у
Пивара и на Стобаришту — Дечанска ул. бр. 18

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродајцима 33 $\frac{1}{3}$ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин.

Заједно са поручином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1.80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона — Београд

Кафака „2ва Јелена“

У Скадарлији

Била је отворена за сво време бомбардовања; а и сада је отворена и пре оручује п. публици до. брог вина и ракије као и добар кест.

394

—11—

Црвени Крст

вица, опанка, ципела.

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, пољава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назу- арцула и посућа.

КРАЉЕВСКО ПОВЛАШЋЕНА

Српска фабрика стакла

у Параћину

Има на стоваришту све врсте простог и финог стакла за домаћу потребу, а тако исто и медицинског за апотеке

403

—7—

ВАГЕ

Најбољи су из радње

Јелице Грујића

Јеворска ул бр. 7

Врше се оправке свију мерила

8-10-255

ВАГЕ

уредништво прима огласе по умереној цени.

УГЉА Шлеског 1-ве врете УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној пени,

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поруџбине прима се у радњи Спице Ми- лошевића и Комп. до Народне Банке.

298

8-10

Шлеског угља

првог квалитета дивара 7.50 сто килограма са пол-

возом, може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (бара Венеција). Новац се полаже код Српске Банке преко пута гвожђарске радње Ранка Гђевца на Сави.

9-10

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

с-13-196

Наш мили и никад непрежаљени син, брат, у и сестрић

† Боривоје Стекић

САОБРАЋАЈНИ ЧИНОВНИК — ПОДНАРЕДНИК

преминуо је после кратког али тешког боловања добијен м у рату у цвету младости 23 години, а сахрањен 12. децембра у Крушевцу.

Молимо пријатеље и познанике наше и поклонице да узму учешћа у нашој тузи.

Крушевац, 11. децембра 1914 г.

ДО ВЕКА ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: мати Савка; отац Митинко Стекић, пешад. капетан; сестре: Драгица и Милуна; брат Мплорад; дед Живан Поповић; ујаци: Владимир и Живојин Поповић и остала фамилија.

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: часописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шарама и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.

www.nb.rs

У редакцији админ.
Космајска ул. бр. 22.

Глас се дају у админист.
— Цена утврђена —

Исплаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
и остало што се односи
на лист, слати власништву
листа

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Претплата за Србију
на пошти:

на годину	днн.	12.—
„ шест месеци	„	6.—
„ три месеца	„	3.—
„ један месец	„	1.—

Претплата за иностранство
на пошти:

на годину	днн.	30.—
„ шест месеци	„	15.—
„ три месеца	„	7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази свани дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Вешала раде

Прва наредба ковог команданта јужне војске ерцхерцога Евзехија

РИМ, 30. децембра

У Босни и Херцеговини завладао је нечувен герор, какав није био ни по убиству пок. Фрање Фердинанда. Нови командант јужне војске, у пратњи новог земаљског поглавице Шаркотића обишао је сва важнија стратегијска места у Босни и Херцеговини и у сваком је по његовој наредби на очиглед света, који је силом изгоњен да их поздрави обешен какав угледан домаћин из истог места или из околине.

У самом Сарајеву обешено је њих четворо, међу њима и један православни свештеник у Херцеговини је обешено и неколико Муслимана, који су били потказани, како су велики Срби, јер своју децу школују у Србији. Нови поглавица у споразуму са Главнокомандујућим који има неограничено право и моћ издао је на народ строг проглас, да ће сваки онај бити обешен, на кога се посумња да није дојалан и веран цару и држави.

Италија и Свети Рат

Као што је познато Италијанска колонија Триполис, одузета Турској год. 1911, која је Италију стала огромних жртава и у новцу и у крви насељена је Арабљанима — Мухамеданцима.

Објављујући Русији Свети рат, Турци су рачували и на ову покрајину, у којој су агенти одмах по оцепљењу од Турске, почели да бушкварају.

Турски султан је рачунао на ову афричку провинцију, јер Порта је доста злата просула међу Арабљане. И било је успеха, али тренутног. Везани чврсто верски за калифа, Арабљани су његов проглас примили одушевљено и Триполитанија се так

лијанска мала посада у Триполису била је и суви немоћна у први мах, да се одупре овом народном одушевљењу за Свети Рат, који је растао као морски талас.

Међутим, све је ово било тренутно. Италијанска влада је схвативши добро ситуацију пребацила у Триполитанију доста војске, а затим је, пошто је похватила коловође и бунтовнике, учинила на Порти оштар протест против шилџа агената. Своју и сувише оштру ноту италијанска влада је завршила речима, да ће у случају, да дође до поновог немира у Триполису знати умети да потражи оно ме

све ово долази. Свака дипломација не може да у

че. Увидело се брже но што се и мислило да на буђењу Арабљана не ради само Турска, већ да су на истом послу још и Немачка и Аустроугарска. Услед овога римски лист „Идеа Национале“ у свом броју доноси оштар чланак из кога видимо сазмо најзваничнија места да се види шта мисли Италија о овом верском рату!

Чланак гласи:

У време када је Порта прогласила Свети рат и порта и њене пријатељице Немачка и Аустрија тврдила су да је овај Свети рат уперен само против Русије и да се неће проширити на афричке колоније. Наши официозуси и германофни су овоме поверовали и ми смо, слагодарећи неувиђавности наше дипломатије доживели да у својим областима гледамо, како се формирају чете које ће ићи против Русије и тиме нарушити нашу неутралност.

Као што се види свети рат

нам је учинио лома у нашој колонији и мало је требало па да и нас увуче у светски рат. Видећи да ми нећемо у вратоломну авантуру Аустрија и Немачка преко порте радале су систематски, хладнокрвно и са пуно метода на организовању буве у нашој афричкој колонији. Кад ствар овако стоји онда се ми чудимо нашо влади што једном већ не изиђе из свога резерваног положаја. Ми се са Аустријом можемо тући. Па што не свршимо то сада, када је општа туча, када би нас све јефтиније стало и када би наше операције извели и успешније и за много краће време!

Шта Бугарска може

— 1 милијон „штики“ —
СОФИЈА, 30. дец.
Бугарска штампана никако да се истрезни од аустрофилства,

и једном да увиди где јој је место. Софијско „Утро“ један од владиних листова пише у свом последњем броју под горњим насловом ово:

„Бугарска може да избаци за најкраће време 500.000 бораца против Споразума и да том војском појача Савез. А за време од два месеца Бугарска би могла да избаци још 500.000 бораца што би свега чинило 1 милијун бораца. Данас Турска држи око Цариграда и у Тракији армију од 200.000 душа. Кад би Бугарска са својом војском напала Србију Аустрија би добила слободних 400.000 бораца, које би са јужног фронта гурнула горе у Галицију; а 200.000 турских бораца могли би да напусте Цариград и Тракију и отишли би на Кавказ. Са својим милионом Бугарска би довринула да се борба већ једном приведе крају и то наравно у корист Савеза!“

Ето тако браћа Блгари.

Наши заробљеници

— Списак пукова из којих имамо заробљеника —

НИШ, 27. дец.

Број заробљеника, које смо заробили за време последњих борби прелази 40.000 душа и били су распоређени по овим пуковима: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 50, 51, 52, 53, 57, 60, 65, 66, 68, 70, 72, 73, 74, 77, 78, 79, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94 и 102.

Верис.

Генерал Орлов

— Рањен храбри руски генерал —

Букурешт, 29. дец.

У последњим борбама око Лођа, која је била крвава и упорна, и после које су Немци били приморани да евакуишу Лођ, рањен је тешко у главу храбри руски генерал принц Орлов. Главнокомандујући дошао је лично да посети рањеног генерала и прикачио му је Св. Ђорђа.

Или нам помози

— Или нас се одреци —

БУКУРЕШТ, 29. дец.

Племићи и богаташи из Галиције одржали су пре неколико дана један састанак у Бечу на коме су конферисало о стању у коме су они налазе пошто су им готово сва имања у руским рукама. После конференције отишли су у двор код цара, који их је лепим речима тешио, да ће за веома кратко време „храбра“ његова војска истерати и последњег непријатеља из земље.

Међутим, племићи и богаташи су отишли од цара неутешни, јер су уверени да његова војска није у стању да истера Русе, који сваког дана све више надиру, и који су се у Галицији углавном као код своје куће.

Персија против Турске

— Неуспех немачко-турских смутњи. —

РИМ, 30. дец.

Немачко-турске смутње по Персији остале су потпуно без успеха. Персијска влада је категорички одбила да ступи у акцију против Русије и ако је Турска рат са Русијом назвала Верским Ратом.

Из Бугарске

Шуровања не престају

Софија, 29 дец.

Радослав, шеф владе примио је аустријског и немачког посланика и са њима је дуго конферисао. После ове конференције Радослав је отишао у двор где се задржао пуна два сазата.

У добро обавештеним круговима се говори да је ова посета дошла после посете руског посланика, који је са г. Радославом имао дуг и важан разговор.

Јапан и Ватикан

Рим, 28. дец.

Нарочито изасланство јапанске владе допутовало је у Рим и честитало папи Бенедикту на избору.

У част мисије папа је дао ручак. Сви чланови мисије одликовани су орденима.

Ситуација

— Кратки извештаји са европских бојишта —

Београд, 1 Јан.

Руси воде још увек борбе на Кавказу, Пољској и Галицији. На свима овим фронтовима Руси имају знатних успеха.

Аустријанци на свима тачкама у Галицији тучени у повлачењу су.

Германци имали су слабе успехе, са великим жртвама, у сузбијању француских енергичних напада.

Французи последњих дана имали су неколико значајних успеха против Немаца.

У Белгији Савезници напредују полако али са малим жртвама.

На јужном фронту нема ничег важног.

Чинг-Тоа

Беч, 28. дец.

Ову најважнију немачку тачку на Истоку, као што је познато заузели су Јапанци.

Сада из Беча јављају, да је Јапанска влада понудила Енглеској влади да јој преда ову важну стратeгиску тачку на далеком Истоку.

СКИЦЕ

— Увек исти. —

За време аустријске најезде, пролазећи једном од београдских улица, запитих једног просјака. „Хеј, чича, зар се не бојиш Аустријанаца?“ „Ја се бојим само Бога, а њима нек Бог да свако добро!“

Руси у Трансилванији

— Паника у Мађарској. —

РИМ, 29. Децембра.

„Секоло“ има депешу из Петрограда, да су руске авангарде упале у Трансилванију. Појава руских војника изазвала је силну панику код пограничног становништва и оно бежи главом безобзирце дубље у земљу.

Буковина је Руска

БУКУРЕШТ, 30. децембра.

Лево крило руске армаде, која оперише у Буковини заузело је и остатак незаузете територије Буковине. Овим заузећем цела се Буковина налази у рукама Руса.

Турци и Бугари

— Пут бугарских парламентарца у Цариград —

СОФИЈА, 30. децембра.

Преко тридесет бугарских парламентарца либерала отаутовало је у Цариград у госте турским посланицима.

Бугарска либерална странка овим путем својих чланова хоће да да на знање да Бугарско-турско пријатељство и данас још постоји и да је исто онако чврсто, као што је било и пре неколико месеца, када је склапано.

Изет паша заробљен

РИМ, 30. децембра.

Турска амбасада у Риму добила је извештај из Цариграда, да је чувени Изет паша у последњим борбама на Кавказу заробљен и да се сада налази у руском ропству.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Руско одличје

Њ. И. В. Руси Цар Никола послао је у Србију 400 ордена Св. Ђорђа с мачевима да се раздаду херојима: официрима или редовима, који су се у овом рату нарочитим херојством одликовали.

Не треба заборавити, да овај орден повлачи и пензију у Русији што значи да је то једно врло значајно одликовање.

Нов генерал

Врховна Команда предложила је г. Божу Терзића, пуковника, за производство у чин генерала.

За г. Терзића, говори се, да је ово производство потпуно заслужено. И надлежни ће, производећи га у чин генерала, само задовољити правду, јер г. Терзић је ево у рату доказао да је достојан ове оцене која му је раније припадала.

Из Богословије

После оне аустријске дивљачи и ђубрета што су аустријанци оставили у Богословији, још и данас све стоји разбацано, акта и књиге све се то ваља у ђубрету и нико се не нађе да ово склони да се не би растурао.

Скрећем пажњу надлежнима да наредне шта треба да би се сачувало оно што још није пропало.

Дуван за Београд

Јуче је доведена још једна повећа партија криженог дувана обе врсте. А сутра ће се по могућству превући и цигаретле.

Најтрајнија успомена

Фонду Лекарске Сирочади Српског Лекарског Друштва приложали су 100 дин. г-ђа Меланија и д-р. Војислав М. Суботић и уписали за добротвора свога покојнога јединца Луку медицинара. Лекарја у Зајечару скупили су и приложили 100 дин. на име уписа за добротвора свога младога покојнога друга д-р. Стевана

Младраг Љ. Илић

БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Још чујем звекет ропскога ланца Који вас стеже, који вас гуши, Још гледам како душманин подли Децу вам ништи и села руши.

Долине ваше, реке и брда Покрива тама језиви мрак, А кроз ту таму с источне стране Треперић' продиро слободе зрак

И ваше тужно, суморно небо Расветлиће се од сјајног зрака. Окови ропски раскинуће се Нестаће таме, нестаће мрака.

И где се сада уздиже болно И где је крил'ма обвио јад, Слободи златној уз милу свирку Отпеваћемо песама склад.

21.—XII.—1914 год. Зајечар.

Протипата на „Стражу“ стаје један динар месечно.

ФЕЛТОН

ЛОЗОРИШТЕ „ЈОАКИМ ВУИЧ“

Крушевац, 25. децем.

Према времену у коме се, у опште, налазе наши уметници (овде, глумци), песници, књижевници, сликари и музичари, што чини једну категорију људи, упућених једни на друге, јер се допуњују пошто су сви у вези једног општег циља: у служби лепоте, налазимо, да сви ови наши просветни радници, и сувише дају, према њој, како се у опште, налази, у Србији цене и награђују. Не награђују се колико заслужују, и у томе је њихова неприлика и улес а то потиче поглавито услед неразумевања њиховог позива од стране већине.

Ово позориште доста добро одговара постављеној ми-

сији; чланови су заузимљиви и како ми изгледа, у последње време такмиче се, ко ће боље створити оно што се од једног глумца очекује. У последње време, чешће сам посећивао ову трупу, а врло често одлазио врло задовољан. Можда је узрок томе, што овде има сада и неколико чланова народног позоришта, али, и они који нису то, показују озбиљност схватања свога позива, што раније није било. Нека ми се допусти, да поменем неколико имена, која су пред мојим очима, учинила успешним неколико рола. На име, госпођа Срдановићка. У улози Антоанете, у „Париској сиротињи“, живо је изразила, са неколико снажних потеза једну несрећну душу, која пати заједно са својом љубави, окружена несрећним околностима створеним фаталношћу догађаја. Сулећи по томе, она је на путу

драмских јунакиња, у чему, не сумњам, да ће временом и успети, ако ради, ово подвизавањем. И највећи таленат без сталног глумца, остаје као да га и није било. Глумац г. Злоковић, на једној висини са њоме, али са довољно неодређености. Не бих могао рећи још, где нагиња његова инстинктивна подобиност, али да марљиво ради, види се, и по улогама, које увек прецизно зна, и увек се стара, да унесе нечег новог, свога, у игру, а то означава једну још недовољно изражену самостваралачку моћ који много значи. Има један глумац темперамента Добрице Милутиновића, а то је г. Срдановић; необично снажан и јак у изражају психолошких осећања заплетених, компликованих и бурних сцена срца. Да се у различитим

куцаје срце, у побуну душе са болова, и покличе са среће и радости, и да све то изрази силно и снажно и пластично, то је његова моћ, коју ни један други овдашњи члан нема, без обзира одакле је. То се зове: дар. Али у тој његовој моћи меша се и једна жица жалости за појавом, које он нема за веће позорнице, јер је омањег раста, и на великим се позорницама губи. Природа је према њој била мањехе, и он има дуго права, да рође на оно чега нема. Па ипак, ја се надам да ће он ипак продрети, и стати у ред наших глумаца, којима одајемо пуну част и признање и бележимо их у незаборавне примере успелога рада.

Последњих дана давани су просечне вредности добрих услова. У

Илића, умрлог од пегавог тифуса, задобивеног у вршењу своје лекарске дужности. Пок. Стеван син је уваженог и заслужног лекара г. д-р. Лазе Илића.

Исплата инвалида и пензија

Данас 2-ог и сутра 3-ег јануара извршиће се исплата инвалидске помоћи и пензија на благајни Округа Београдског. Нека сви заинтересовани тамо дођу.

Велики удар за једну породицу

Ленку М. Димитријевић са ћерима Ружицом и Александром задесио је велики удар, умро јој је 22 пр. м-ца у Скопљанској болници син Предраг - Бата - Димитријевић, магурант — поднаредник ђачке чете. Услед препуног срца за својим сином Батом, умро јој је и муж Мика 21 ов. м-ца у Крушевцу.

Ово је велика жртва за овај рат тако мале породице којој и ми придружимо наше учешће.

Давање награда

Начелник штаба Врховне Команде издао је под данашњим следеће наређење:

У допуну наређења Врховне Команде АР. Бр. 7244 од 25 новембра тек. год. давање се још и следећа награда. За сваку читаву челичну кошулицу опаленог шрапнела ма кога калибра или топа било нашег било противничког давање се по динара 0.20. Кошулице могу бити мало олућене али не смеју бити прснуле или поцепане и треба да су очишћене од земље и крпом обрисане. Ова награда давање се и војницима по трупама који би се у слободном времену бавили прикупљањем. Омогућити војницима исплату у трупи а новац доцније попући на начин као што је предвиђено у наређењу АР. Бр. 7244.

Прикупљање је корисно и у државном интересу с тога да се на ово војници, сељани и у опште становници потстрекавају.

Уредништво „Страже“ моли све своје дописнике да се јаве.

Краљ. Срп. Нар. Позоришта, и публика га је необично зоводела, и обично је препуно позориште кад он глуми. Играо је „Старог Каплара“, „Плантроза у Париској Сиrotињи“, и очекивати је, да га гледамо у још којој улози, што је општа жеља свију, васколике публике. Истовремено г. Милојевић и режир, што се одмах види, и што много доприноси успеху ове групе, откако је он овде, у њој. Хвала нашем ветерану г. Милојевићу на такој заузимљивости. Тиме он даје све више доказа, да је његов циљ: да до последњег дана послужи нашој скромној уметности, чији је он и представник и љубимац. Дај Боже, да још дуго поживи! Истиче се симпатичном игром госпођа Жанка Стокићка, и у к...

Високо одликовање Свечана предаја руских ордека

НИШ, 31. децембра.

Јучерашњи дан свечане предаје највиших руских ордека, којима је Њ. В. Цар Никола II благоволео одликовати Њ. В. Краља Петра I. и Његова оба сина, као и наше храбре ратнике без обзира на њихов чин у војсци, који су се видно истакли у славном одбијању последње непријатељске навале, на нашу отаџбину, обележава нову сјајну епоху у историји нашег народа. Доносили ниже говор, који су држани приликом свечане предаје ордека, и здравице које су измењане на гала ручку у Двору, даватом тим поводом у част Цареве мисије, не можемо пропустити да и овом приликом не истакнемо сву важност тог знаменитог догађаја, чији велики значај постаје још већи што он долази непосредно после наших сјајних победа, којима се одаје дивљење са највишег и најпозванијег места и што пада у време кад се по едвосна руска војска пробија преко Карпата. Те перспективе на коначну победу савезничког оружја, постају све јасније и ближе. Србија и српски народ остаће вечито благодарни Њ. В. Цару моћне словенске Русије, не само на своје акту, највишег признања, наших успеха него и на благонаклоној потпори, која их је у многоме омогућила.

Краљева беседа

НИШ, 31. децембра.

Приликом предаје високих царских одликовања Цара Руског Њ. В. Краљу и Њиховим Краљевским Височанствима Престолонаследнику Александру и Краљевићу Ђорђу, поздравно је царско руски посланик Њ. В. Краља овом беседом:

Сире, Њ. В. Цар, мој узвишени господар, удостојио ме је да предам у руке Вашег Величанства знаке, орден Св. Андреје са мачезима у знак признања Његовог високог и дубоког поштовања за лично учешће Вашег Величанства у последњим борбама, које су крунисане тако сјајним успехом. Побуђен осећањем живог дивљења према српској јуначкој војсци, нашој савезници, и њеним храбрим старешинама, Његово Величанство је благоволео одликовати његово Краљевско Височанство Престолонаследника, команданта војске, командерским крстом ордена Св. Ђорђа и Њ. К. В. Краљевића Ђорђа официрским крстом истога ордека. У исто време мој узвишени господар моли Ваше Величанство да учини избор између генерала, официра и војника, који су се највише одликовали на бојној пољу. Њ. В. Цару је задолжљиво да подари одликовања тим јунацима који су достојни представници војске и народа, којима цар посвећује све своје симпатије и шаље им своје најлепше жеље.

Њ. В. Краљ благоволео је одговорити:

Генерале, симпатична расположења која ми је Њ. В. Цар и овога пута посведочио, одликујући мене, моје синове и моје војнике, високим војним одликовањима, која сте ми изволели предати, веома су ми драгоцени и ја вас молим, да будете код нашег узвишеног суверена тумач моје најживље благодарности. У тој милостивој манифестацији, ја видим нов доказ пријатељства Његовог Величанства према моме дому и према српској војсци, пријатељства које у мом срцу налази дубоког одзива.

креирал, да је била и занимљива, и допаљива, и толико јединствена, да је изазвала опште дивљење, симпатичне осмехе и подвале. Ја сам био очаран. И увек бих је у сличним улогама гледао. Што се тиче енога гласа и певања, о то не мислим, да доносим свој суд, јер, свакако, г-ђа Жанка и нема тих рола у којима бих показала своје способности у томе правцу, а у њену даровитост не допуштам да посумњам и једног тренутка. Скренуо бих пажњу госпођи Делиновој, да даде коју бољу ролу г. Бурзи, јер сам уверен да он као члан нашога позоришта може да ејаје више него што смо до сада видели. Требало би му дати, да се представи публици овлашћеној у ономе, у чему он одиста нешто значи и вредан је и лаяк претпош...

мица значи један добар капитал ове трупе — госпођа Николићка, која је ненадмашна у улогама старица и мајки, а у томе фаху одмах за њом долази госпођа Љубица Јовановићка, која је и у комедијама врло добра и односи лепе успехе. Госпођа Стојчевић је врло добра глумица, а доста лепо и пева. Остали, као: г-ђа Колашинац, г-ца Бакаловић, г-ђа Милетић, Вукољановаћ, и остали спадају у други ред, у ред оних чланова, који нити дају шта више, нит се то од њих очекује. Они балансирају на истој тачци и служе за допуњавање, штатирање и остале узгредне улоге, које нису битне и од значаја. И сад да завршим, Откако је г. Коста Делини, као директор овог позоришта на војној дужности, госпођа Мила Делинова одлично врши улогу управљања трупом, уз припомаћ г. Малојевића,

те је у многом погледу примеран ред и добар рад. То је и публика увидела и зато врло добро посећује ово позориште. То је за похвалу.
М. К. Николић-Расински.

Ратна пошта

Ко зна шта о Николи Симићу реж. пешад. поручнику 7 пука I позива 4 чете 3 батаљ. из Београда, нека јави његовој мајци на адресу: Савети Симић Приштинска бр. 30. Београд.

Мој брат Цветко Јовановић редов 4 прекобројног пука 2 батаљона I чете, који је био у Вављевској болници болестан и који ми се већ неколико месеци не јавља, моли се сваки који ма шта о њему зна да извести његовог брата Михајла Јовановића типографа Продужење Позоришне ул. број 3 што му у напред благодарим.

Тражи се Боривоје Ђирић машиншлосер да се јави својој сестри Зорки Цакићевој, Коларчева ул. бр. 5.

Јала ручак

НИШ, 31. децембра.

На гала ручку, која је синоћ приређен у дворцу у част Њ. В. Цара Николе били су присутни: Њ. К. В. Престолонаследник Александар и Њ. К. В. Краљевић Ђорђе, господина царски изасланик генерал Титишчев, члан царске мисије капетан Олива, царско руски посланик кнез Трубецкој са секретаром Странтманом, војни аташе пуковник Артаманов, кнез Јусупов, генерал ађутант Њ. В. Цара руског, г.г. посланици белгијски, црногорски, француски и енглески, председник мин. савета г. Н. Пашић, г.г. министри, извредни посланик г. Ј. Јовановић, др. Славко Грујић, начелник мин. иностр. дела, др. Мил. Мајиновић шеф политичког одељења мин. иностр. дела и официри придодани на службу извредној мисији Њ. В. Цара, г.г. пуковник Бошковић и капетан Борисављевић.

Њ. К. В. Престолонаследник Александар изговорно је о ручку ову здравицу:

Генерале, висока царска војна одликовања, којима је Њ. В. Цар свих Руса, одликовао српску војску баш у тренутку, када победоносна руска војска пробија кроз Карпате, када савезничке војске напредују на осталим фронтима и када су наша срца испуњена надом у скору победу наших савезника, за мене, моју војску и мој народ су велика радост и истински понос. Србија, дубоко благодарна, на овоме новом доказу пријатељских осећања Њ. В. Цара, заштитника свих Словена, који се заједно са Енглеском и Француском ставио у одбрану правде, слободе и права малих народа, поздравља из дубине своје словенске душе Цара и његов велики племенити народ, чијом је братском помоћу успела да победи и изгони са свога огњишта, свога правога и неумољивог непријатеља. Драгоцену крв наших најбољих синова, заједнички проливена против општег непријатеља, учиниће, о томе сам уверен, да постану још тешће везе, које већ више од једног столећа и у срећи и несрећи сједињују Србију с великом словенском Русијом и биће најбоља залога за славну будућност словенства. У том уверењу, ја дижем чашу у здравље Њ. В. Цара свих Руса и његовог узвишеног дома, за величину свете Русије, за напредак и срећу братског народа, и за славу и непобедност руске војске.

Царски изасланик генерал Тативчев одговорио је:

Господару, речи тако задахнути љубављу према Њ. В. Цару, и светој Русаји, које је В. К. Височанство сад изговорило, дирало ме је до дна срца. Од како сам у Србији осећам ту струју братских осећања, која сједињују оба словенска народа, чије ће се везе, од увек тесне, још више учврстити у слави њихових непобедних војска. Знаца срдачне добродошлице, који су указани изасланику Њ. В. Цара дубоко су ме узбудили и ја ћу повети неизгладиву усмену на топли дочек, који ми је припремљен. Још од почетка рата легендарна храброст српске узвишене краљевске породице изазивала је дивљење целог света а неустрашивост српског војника под јуначким егедом В. К. Височанства, залога је, за нове сјајне успехе. Подижем своју чашу у драгоцено здравље Њ. В. Краља Петра, В. К. Височанства, српског узвишеног краљевског дома као и за срећу храброг српског народа и бесмртну славу његових ратника.

Одликовања

Њ. В. Краљ благоволео је одликовати првог члана мисије Њ. В. Цара Николе г. генерала Татинчева орденом белог орла првог степена, а другог члана г. капетана Оливу орденом Св. Саве другог степена.

Шта ко зна о моме сину Милошу Јовановићу обезвизику I-ве позициске батерије II-ог позива Шумадиске Дивизије, да јави доле потписатом.

Вучић Јовановић
из Шљивовца
срез гужански
округ крагујевачки

Анка Лукић, моли сваког оног који би ма шта знао о њеном мужу Алекси Лукићу, редову 2 чете 2 батаљона 7 пука последње одбране да јој јави, на адресу: Стишка ул. број 31.

Даје награду 10 динара.

Ко зна шта о моме брату Милану М. Свиленовићу, војнику 4 чете III батаљона 14. пука 2. позива родом из Мариновца среза и округа тимочког. Моли се да јави Станку Свиленовићу, жанд. поднареднику тимочке дивизије I. позива нар. војске — Војиште.

КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА

Обрадовића-Станковића

преко пута Народне Банке
бање затворена од 23 овог
до 4 јануара 1915 г.

ОСТАЛИ У БЕОГРАДУ БОЈ НА МАЛОЈ АДИ

Никола Петровић са женом Миловом, кћери Наталијом и унуком Бранком.
Милан Јанковић грађевинар са супругом Олгом и сестричином Љубицом Стојковић.

Белешке

Готов је цепни календар Велика Србија за ратну 1915 годину и биће сутра пуштен у продају. Цена 0-20 дин. Књижари и препродавци треба што пре да изврше поручбине и по одбитку 30 проц. попушта пошљу новац штампарији „Правде“, Бранкова 16.

Штампарији Драг. Грегорића потребан је један старији ученик.

Прије зоре и бијела дана Бијела је вила подкликнула Са Авале високе планине Она зове Стојну Београду Топчидерском брду покрај Саве Команданга од артиљерије По имену Богићевић Млађа Па овако њему проговара Чујеш мене Богићевић Млађо Ево вама добра носим гласа Аустриска колеба се војска, Јер се боји од љутога змаја Команданта Аде Циганлије И вашијех убојних топова И добрије ваших командира Који њима аиаду управљати И Швабама јаде задавати Сви још памте битку на Кбсмају Но ви дајте налог јунацима Да хитају брзим корацима Да им не би умакнуле швабе Ухватите ону малу аду Са ње њима веље јаде дајте Јер су ваши домени топови А тобдије добре нишаније Те их Шваба сач кат не смије

Хоће побећ' к'о од љуте змије Кад то зачу Богићевић Млађо Одмах јунак на ноге скочио К себи поава своје командире Све им шта је и како је каза То говори Авејића гледи Па овако њему пробеседи Чујеш мене Авејићу Љубо У тебе се могу поуздати Ка у своје срце у њедрима Топовима знадеш управљати Душманину јаде задавати Као што си на Рогачком Брду И Орнице код Дучинске реке Авејићу то је жеља наша Позната је мени храброст ваша Што показа под Космајем тврдим Кад душмани на те навалише И на твоје листом соколове Ти се њима збунити не даде Већ ти од њих грдне прави јаде Те их силном ватром повратисте И у дивље бегство натерасте Па и данас тако учинисте Кад то зачу Авејићу Љубо Одмах јунак на ноге скочио Када дође својој батерији К себи позва своја два водника И са њима младе нишаније

Све им шта је и како је каза Сваки своја места заузмите И топове ади окрените Сви чекајте моје наређење Таке ноћи по вечере било А то беше око девет сати Док на аду пушке запуцаше У чампе се Срби увезоше Кад то зачу мајор Авејићу Одмах Љубо код топова дође Водницима даде наређење Да се одмах топови опале Јер наступа наша пешадија Но јунаци да их помогнемо Ко што смо се вазда научили Кад моравци чуше командира Од радости на ноге скочише Сва четири топа опалише Хвала Богу моја браћо драга Кад пукоше убојни топови Ко небесни са неба громови Ала банда затури се кавга Пушка пуца а топови ричу А јунаци оружани вичу Сад напријед браћо од Србије Да терамо нашег душманина Припуцаше наше батерије А са града и свакоје стране Боже мили чуда великога

Када швабе леђа окренуше Леђа даде бијежати стаде А за њима млади Србијанци А пред њима Ђукићу мајоре Голу сабљу носи у рукама И овако њима проговара А напријед Срби браћо драга Ево швабе нама побегоше И први је у њих ускочио И своју је сабљу крвавио А за њима млада пешадија Па у швапске шанце ускочише За грла се с њима похваташе Да је коме стати па гледати Како српске сабље сијевају Мртве швапске главе зијевају Не пуштите жива јавољега Ко с' у ади беше задесио Ни да каже како им је било Свакога су живог ухватили У тана су боја раздвојили И наши су Аду заузели Како тада тако и данаске Оста Ада у нашим рукама Ту сам био и борбу водио.

Спевао
Радоња Марковић
наредник четврте моравске
позиц. батерије

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродавцима 33¹/₃ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин.

Заједно са поручбином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1.80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календарг.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона — Београд 2-5

Ужичких производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУИЋ

Сремска улица до кафане

Нарочито препоручује увек свежг печења, кобасица, ементалер, салфаладе, дебrecинера, шунке, сланине, сира (кашкаваља), српског сира, из нових крајева. Такође има довољну количину природног вина и ракије. Цене су солидне, а услуга у свему брза и тачна.

— 16 —

Кафана „2ва Јелека“

У Скадарлији

Била је отворена за сво време бомбардовања; и сада је отворена и препоручује п. публици до. брoг вина и ракије као и добар кост.

394

— 12 —

уредништво прима огласе по умереној цени

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

7—13—196

Шлеског угља

првог квалитета динара 7.50 сто килограма са повозом, може се добити на стоваришту Српске Бачке. Стовариште је на Сави (бара Венеција). Новац се полаже код Српске Банке преко пута гвожђарске радње Ранка Г. Ђевца на Сави. 10—10

Црвени Крст

моли за поклове: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарика, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опивака, ципела, анула и посућа.

УГЉА Шлеског 1-ве врете

УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној цени,

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радњи Спире Милошевића и Комп. до Народне Банке.

298

9—10

Наш мили и никад непрежаљени син, брат, увук и сестрић

† Боривоје Стекић

САОБРАЋАЈНИ ЧИНОВНИК — ПОДНАРЕДНИК

преминуо је после кратке али тешке боловања задобијен м у рату у цвету младости 23 години, а сахрањен 12. децембра у Крушевцу.

Молимо пријатеље и познанке наше и покојнике да узму учешћа у нашој тузи.

Крушевац, 11. децембра 1914 г.

ДО ВЕКА ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: мати Савка; отац Мицико Стекић, пешад. капетан; сестре: Драгица и Милуна; брат Мплорад; дед Живан Поповић; ујаци: Владимир и Живојин Поповић и остала фамилија.

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД Космајска улица бр. 22. БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-сописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничких карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим машинским словима, шарама и лихијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.